

2. OSNOVNA ŠOLA SLOVENSKA BISTRICA

VARNA POT V ŠOLO

Področje: promet

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorja: Anej Razboršek

Nejc Razboršek

Mentor: Igor Keber

Slovenska Bistrica, 2022

ZAHVALA

Zahvala gre mentorju Igorju Kebru, učiteljem 2. osnovne šole Slovenska Bistrica in ostalim delavcem šole, ki so nama pomagali pri nastajanju raziskovalne naloge.

Hvala Tanji Keber za lektoriranje raziskovalne naloge in Nini Potokar za prevod povzetka v angleški jezik.

Anej razboršek

Nejc Žnidarko

POVZETEK

S prometom se srečujemo vsak dan kot pešci, kolesarji, vozniki avtomobila. Kolo je eno prvih prevoznih sredstev, s katerimi se otroci vključujejo v promet. Kolo ima ogromno prednosti pred ostalimi prevoznimi sredstvi, in sicer se z njim lahko izogneš prometni konici v mestu, parkiranje kolesa je precej lažje kot parkiranje avtomobila, z vožnjo kolesa izboljšujemo svoje ravnotežje in držo ter pripomoremo k čistejšemu zraku. V zadnjih letih postajajo moderne tudi druge oblike prometa, kot je e-skiro.

Namen naloge je ugotoviti, kako prihajajo učenci 2. osnovne šole Slovenska Bistrica k pouku, kakšne nevarnosti prežijo nanje na šolski poti, ugotoviti, kako poteka opravljanje kolesarskega izpita ter obnoviti znanje v devetem razredu. S tem bova pripomogla k izboljšanju varnosti v cestnem prometu.

Cilj naloge je informirati učence 2. osnovne šole o (ne)varnosti v cestnem prometu. Na podlagi zastavljenega cilja bova izdelala načrt šolskih poti, s katerim bova še dodatno opozorila na nevarne točke.

Pri delu sva uporabila več metod dela, in sicer analizo pisnih virov o pravilih v cestnem prometu, e-skiroju in izgledu brezhibnega kolesa. Za raziskovalni del naloge sva opravila intervju s področnim policistom, terensko delo raziskovanja nevarnih točk šolskih poti in anketirala učence 2. osnovne šole Slovenska Bistrica. Prav tako sva s pomočjo spletne učilnice sio.si/kolesar preverila znanje devetošolcev. Na koncu sva se preizkusila še kot učitelja, saj sva za sošolce pripravila predstavitev o nevarnih točkah šolskih poti in izdelala plakat, ki sva ga izobesila na hodniku naše šole.

Ugotovila sva, da z leti upada znanje o cestno prometnih pravilih in je prav, da jih vsake toliko časa obnovimo. Z raziskovalno nalogo in z zgledom bova še naprej opozarjala na varnost v cestnem prometu ter na nevarne točke šolskih poti.

Ključne besede:

promet, šolska pot, kolesarski izpit, promocija varnosti

ABSTRACT

We participate in traffic every day as pedestrians, cyclists, and car drivers. A bicycle is one of the first means of transport children use. It has got many advantages in comparison to other means of transport. You can avoid traffic jams, parking a bicycle is easier than parking a car, riding a bicycle improves our balance and posture and it contributes to cleaner, healthier air. In recent years, other means of transport, such as e-scooter, have become popular.

The aim of the research is to find out how pupils of 2. osnovna šola Slovenska Bistrica come to school, the dangers they face on their school route, how training and bicycle examination is organized in primary school and that it would be very useful to renew this knowledge in the ninth grade. We are positive that these things help to improve road safety.

Our main aim is to inform pupils about road safety. Based on our goals we prepared a plan of school routes and additionally warn children about the dangerous points on those routes.

In our research we used different methods. We studied written sources about road safety, the safety of e-scooters and the bicycle safety check. The empirical part of our research is based on an interview with a local police officer, examination of dangerous school routes and interviewing pupils of our school. We also tested the knowledge of our ninth graders by using sio.si/kolesar. In the end we also organized a lecture for our classmates about the dangerous points on the school routes and made a poster for our school.

We found out that the knowledge about road safety is decreasing and that pupils should renew it from time to time. With our research and by setting an example we will continue to draw attention to road safety and the dangerous points on school routes.

Key words: traffic, school route, bicycle examination, promoting road safety

KAZALO

ZAHVALA

KAZALO VSEBINE

POVZETEK

1. UVOD
2. TEORETIČNI DEL NALOGE
 - 2.1 ZAKON O VARNOSTI V CESTNEM PROMETU
 - 2.2 E-SKIRO
 - 2.3 VARNO KOLO IN KOLESAR
 - 2.4 PEŠEC
3. RAZISKOVALNI DEL NALOGE
 - 3.1 PRIHOD UČENCEV V ŠOLO
 - 3.2 INTERVJU S PODROČNIM POLICISTOM
 - 3.3 RAZISKOVANJE NEVARNIH TOČK ŠOLSKE POTI
 - 3.4 VARNOSTNO PROMETNI NAČRT ŠOLE
 - 3.5 KOLESARSKI IZPIT V PETEM IN DEVETEM RAZREDU
 - 3.6 PREVERJANJE ZNANJA CESTNO PROMETNIH PREDPISOV V 9. RAZREDU
 - 3.7 PROMOCIJA VARNOSTI V CESTNEM PROMETU
4. REZULTATI IN RAZPRAVA
5. ZAKLJUČEK
6. VIRI IN LITERATURA

1 UVOD

„Življenje je, kot bi vozil kolo. Da bi obdržal ravnotežje, se moraš gibati.“ (Albert Einstein)

Kolo je eno prvih prevoznih sredstev, s katerimi se otroci vključujejo v promet.

Kolo ima ogromno prednosti pred ostalimi prevoznimi sredstvi in sicer se z njim lahko izogneš prometni konici v mestu, parkiranje kolesa je precej lažje kot parkiranje avta, z vožnjo kolesa izboljšujemo svoje ravnotežje in držo ter s prevozom s kolesom pripomoremo k čistejšemu zraku.

Kolo ima tudi nekaj pomanjkljivosti in sicer postane kolo neuporabno v slabem vremenu in pozimi, v primerjavi z ostalimi prevoznimi sredstvi smo kolesarji v največji nevarnosti ...

Namen naloge je ugotoviti, kako prihajajo učenci 2. osnovne šole Slovenska Bistrica k pouku, kakšne nevarnosti prežijo nanje na šolski poti, kakšno je znanje devetošolcev o prometu ter ponoviti osnovno znanje kolesarskega izpita. S tem bova izboljšala varnost v cestnem prometu.

Cilji naloge so informirati učence 2. osnovne šole o (ne)varnosti v cestnem prometu. Na podlagi zastavljenega cilja bova izdelala načrt šolskih poti, s katerim bova še dodatno opozarjala na nevarne točke.

Pri delu sva si zastavila naslednje hipoteze:

H1: Petošolci so med opravljanjem izpita za vožnjo s kolesom večinoma uspešni.

Meniva, da učenci petega razreda hitro opravijo teoretični del izpita.

H2: Na šolski poti v mestu obstajajo nevarne točke.

Mesto Slovenska Bistrica se hitro širi in meniva, da obstajajo nevarne točke na naši šolski poti.

H3: Kolesarji niso kršitelji cestno prometnih pravil.

Kolesarjenje je hkrati rekreacija in prevozno sredstvo, zato meniva, da kolesarji niso pogosti kršitelji cestno prometnih pravil.

H4: E-skiro je varna oblika potovanja.

Meniva, da je e-skiro varna oblika prevoznega sredstva ob upoštevanju cestno prometnih predpisov.

H5: 2. osnovna šola pripomore k varnosti svojih učencev v cestnem prometu.

Meniva, da naša šola pripomore k varnosti v cestnem prometu.

Pri delu bova uporabljala naslednje metode dela:

- Raziskovanje literature o obravnavani temi. Najbolj naju bo pri tem zanimal zakon o cestnem prometu.
- Razgovor s petošolci o opravljanju kolesarskega izpita. Pri tem bova uporabila metodo učenec poučuje, kjer bova v vlogi devetošolca poudarila pomen varne uporabe kolesa.
- Ponovno testno opravljanje teoretičnega dela kolesarskega izpita za devetošolce. To bova opravljala v Arnesovi storitvi SIO kolesar.
- Anketa s področnim policistom gospodom Mirom Knezom.
- Terensko delo po ulicah Slovenske Bistrice, kjer aterm bova iskala morebitne nevarne točke za pešce ali kolesarje.

2 TEORETIČNI DEL NALOGE

V teoretičnem delu naloge sva se odločila, da bova v literaturi raziskala, kakšna pravila veljajo za kolesarje in e-skiroje. Zanima naju tudi kakšne pogoje mora izpolnjevati kolo, da velja za brezhibno vozilo.

2.1 ZAKONSKA DOLOČILA O POGOJIH ZA VOŽNJO KOLESA (Zvoz-1, ZPrCP-D)

Pravila v cestnem prometu ureja Zakon o voznikih. Ta zakon določa načrtovanje in izvajanje nalog za preventivo in varnost v cestnem prometu, pravila in pogoje za udeležbo voznikov v cestnem prometu, pravila in pogoje za usposabljanje kandidatov za voznike motornih vozil, pogoji za delovanje šol vožnje, pravila in pogoje za opravljanje voziškega izpita ter pogoje opravljanja zdravstvenih pregledov in dodatnih usposabljanj voznikov.

Za voznike koles veljajo naslednja določila:

- Otrok do šestega leta starosti sme voziti kolo le na pešpoti ali v območju za pešce v spremstvu polnoletne osebe ali v območju umirjenega prometa.
- Otrok do 14. leta starosti, ki nima opravljenega kolesarskega izpita, sme voziti kolo v cestnem prometu le v spremstvu polnoletne osebe, ki lahko ob upoštevanju prometnih razmer spremlja največ dva otroke.
- Ne glede na prejšnji odstavek sme učitelj, ki v osnovni šoli usposablja otroke v vožnji kolesa, spremljati največ pet otrok hkrati, če so drugi vozniki na to opozorjeni s predpisano prometno signalizacijo. Med opravljanjem kolesarskega izpita spremstvo ni potrebno, saj drugi vozniki na to opozorjeni s predpisano prometno signalizacijo.
- V cestnem prometu sme samostojno voziti kolo otrok, star najmanj osem let, ki ima pri sebi veljavno kolesarsko izkaznico, in oseba, ki je starejša od 14 let.
- Otrok se usposobi za vožnjo kolesa, ko opravi kolesarski izpit in dobi v osnovni šoli kolesarsko izkaznico.
- Voznik in potnik na kolesu morata imeti do dopolnjenega 18. leta starosti med vožnjo ustrezno pripeto zaščitno kolesarsko čelado.
- Vozniki koles morajo voziti po kolesarskem pasu, kolesarski stezi ali kolesarski poti. Kjer teh prometnih površin ni oziroma niso prevozne, smejo voziti ob desnem robu smernega vozišča v smeri vožnje.
- Vozniki koles morajo voziti drug za drugim, razen na kolesarski poti, kjer smeta voziti dva vzporedno, če širina poti to omogoča.
- Med vožnjo s kolesom je prepovedano:
 - o voditi, vleči ali potiskati druga vozila, razen vleke določenih priklopnih vozil;
 - o pustiti se vleči ali potiskati;
 - o prevažati predmete, ki ovirajo kolesarja pri vožnji;
 - o voziti druge osebe, razen če zakon ne določa drugače.

- Na kolesu je dovoljeno prevažati otroka, mlajšega od osem let, če je na kolesu pritrjen poseben sedež za otroka in je kolo dodatno opremljeno s stopalkami za noge, ki morajo biti prilagojene velikosti otroka.
- Na kolesu in priklopnem vozilu, ki je dodano kolesu, sme prevažati otroka le polnoletna oseba.
- Dve ali več oseb se sme voziti le na kolesu posebne konstrukcije, ki je izdelano tako, da omogoča varno vožnjo.

(Vir: Breznik Peter, 2017)

2.2 E-SKIRO

E-skiro štejemo med lahka motorna vozila. Skiro ne sme biti širši od 80 cm in je z njim možno voziti le do 25 km/h. Obstajajo različni modeli in upravljanje teh vozil ureja zakon o voznikih.

Najpomembnejša pravila za upravljanje e-skirojev so:

- E-skiro sme voziti oseba, ki je starejša od 14 let oziroma oseba starosti od 12 do 14 let, ki ima s sabo kolesarsko izkaznico.
- Voznik mora upoštevati prometna pravila, ki veljajo za kolesarje.
- Voznik mora imeti na glavi kolesarsko čelado.
- Ponoči in ob zmanjšani vidljivosti prižgemo spredaj belo luč, zadaj rdečo. Zadaj na e-skiroju mora biti rdeč odsevnik, ob straneh pa rumeni/oranžni bočni odsevniki.
- E-skiro lahko vozimo po naslednjih površinah:
 - o po kolesarskem pasu, kolesarski stezi, kolesarski poti,
 - o če ni kolesarske, ob desnem robu ceste v naselju, kjer je hitrost dovoljena le do 50 km/h.
- Za voznike e-skirojev je prepovedano:
 - voziti vzporedno (razen na kolesarski poti, če je dovolj široka),
 - voditi, vleči ali potiskati druga vozila,
 - pustiti se vleči ali potiskati,
 - prevažati druge osebe (razen, če je konstruirano za 2),
 - prevažati predmete, ki ovirajo vožnjo,
 - uporabljati neustrezen e-skiro (hitrejši od 25 km/h),
 - voziti izven naselja,
 - uporabljati telefon, slušalke v ušesih.

(Vir: Povzeto po: AVP, 2021).

2.3 VARNO KOLO IN KOLESAR

Kolo je varno, kadar je tehnično brezhibno in primerno opremljeno. Obvezna oprema kolesa obsega:

- brezhibno sprednjo in zadnjo zavoro,
- belo luč spredaj in rdečo luč zadaj,
- rdeč odsevnik zadaj,
- kolesarski zvonec,
- rumeni odsevniki v pedalih,
- bočni odsevniki na kolesih,
- pravilno nastavljen sedež in krmilo,
- ustrezno napolnjene pnevmatike.

Slika 1: Brezhibno kolo (Vir: Pridobljeno iz Breznik Peter, 2017)

Na kolesu je priporočljivo imeti tudi blatnike, ščitnik verige, prtljažnik ali nosilno košarico za prtljago. Kolo moramo redno vzdrževati in čistiti, da bo delovalo.

(Vir: [Agencija za varnost prometa – AVP, 2022](#))

Prav tako je zelo pomembna **oprema kolesarja**. Za kolesarja je nujna kolesarska čelada, ki ščiti glavo pri morebitnem padcu. Športna oblačila naj bodo svetle barve, kolesar naj uporablja tudi odsevni brezrokavnik, da ga bodo ostali udeleženci v prometu prej opazili. Hlačnice naj bodo spete skupaj, saj tako lahko preprečimo, da bi nam zašle med napere.

Slika 2: Kolesarska čelada

Čelada se mora kolesarju povsem prilegati. Dobro je, da ustreza standardu EN 1078 in da je dobro vidna. Kolesar si mora pred vožnjo čelado dobro pričvrstiti in zategniti z vrtljivim koleščkom na zadnji strani čelade. Nekatere čelade so opremljene z varnostno lučko.

2.4 PEŠEC

Pešec je najšibkejši udeleženec v prometu. Za varnost pešca v prometu je potrebno upoštevati naslednja priporočila:

- Poskrbimo, da bomo v prometu vidni, nosim svetla oblačila in predmete, ki izboljšajo vidnost (odsevne trakove, kresničke ...).
- Otroško šolsko torbo, ki je opremljena z odsevnimi znamenji, nosi na hrbtu, da je lahko čim bolj sproščen in okreten.
- Ponoči ali ob zmanjšani vidljivosti med hojo po cesti nosimo kresničko ali drugo odsevno telo, in sicer na vidnem mestu, na strani, ki je obrnjena proti vozišču.
- Upoštevamo prometne predpise; prečkamo cesto na označenih prehodih za pešce, hodimo po pločnikih (če obstajajo) oziroma ob levem robu cestišča.
- Predvidimo ravnanja drugih udeležencev v prometu.
- Če vidimo avtomobil, ki se približuje, še ne pomeni, da nas je voznik opazil. Prepričajmo se v to, preden stopimo na cesto.
- Zunaj naselja in sploh po cesti, ki nima urejenega pločnika, hodimo pešci po skrajnem levem robu vozišča, tako vedno pravočasno opazimo vozila, ki nam prihajajo naproti in se jim lahko, če je potrebno, tudi umaknemo s ceste.
- Pešci hodimo po pločniku po desni strani v smeri hoje. Vsekakor pa zmeraj za korak ali dva stran od robnika in vozišča. Rob pločnika ob vozišču je namreč za pešca prav tako nevaren, saj ga lahko oplazi drveče vozilo.
- Cesto prečkamo na prehodu za pešce, ki je označen z zebro ali kako drugače. To storimo nadvse previdno in čez prehod nikoli ne tečemo. Preden gremo čez cesto, se ustavimo, pogledamo na levo, nato na desno. Če je cesta prosta, gledamo levo in gremo do sredine ceste, tam pogledamo na desno in če je vozišče prosto, gremo naprej.

- Včasih moramo prečkati cesto na mestu, kjer v bližini ni označenega prehoda za pešce. Takrat smo še posebej previdni. Vozišče prečkamo na najožjem in najbolj preglednem delu.
- Na prehodu za pešce je lahko promet urejen s semaforjem za pešce. Ta svetlobni znak ima rdečo in zeleno luč. Pešci lahko prečkamo cesto, ko na semaforju gori zelena luč. Ko pa gori rdeča, se moramo zaustaviti, kajti takrat imajo prednost vozila.
- Če na prehodu ali v križišču ni posebnega semaforja za pešce, se moramo ravnati po semaforju, s katerim je urejen promet vozil. Ta svetlobni znak ima rdečo, rumeno in zeleno luč.

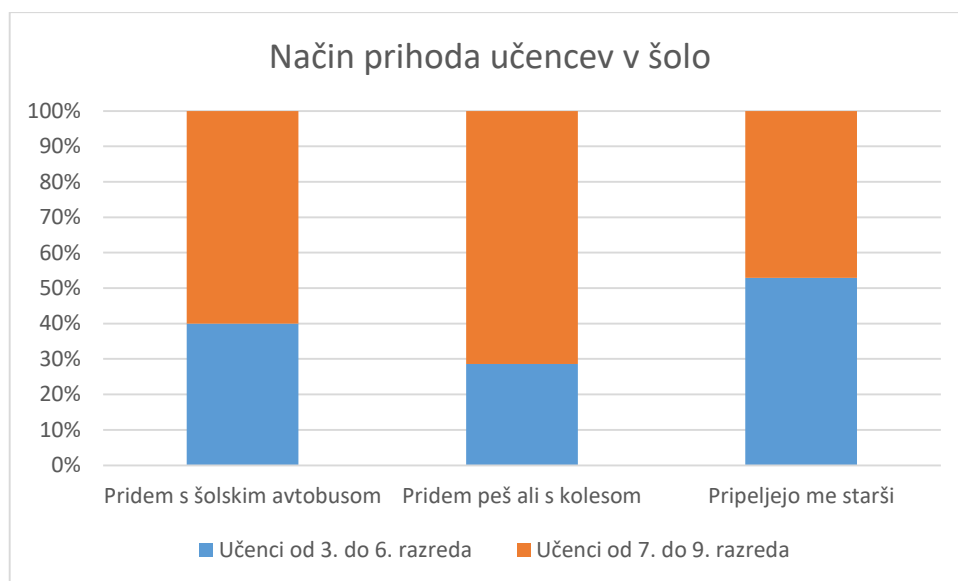
(Vir: Ringaraja.net, 2022)

3 RAZISKOVALNI DEL NALOGE

3.1 PRIHOD V ŠOLO

2. osnovno šolo Slovenska Bistrica v šolskem letu 2021/22 obiskuje 466 učencev, ki v šolo pridejo na različne načine.

Anketirala sva 360 učencev od 3. do 9. Razreda, in sicer naju je zanimalo, kako učenci pridejo vsakodnevno k pouku.

Slika 3: Grafikon prihoda učencev do 2. osnovne šole Slovenska Bistrica

V šolo se vsakodnevno s šolskim avtobusom pripelje 25 učencev. Vozijo se iz različnih smeri in sicer iz Prelog, Visol, Ložnice, Zgornje Bistrice in Cigonice. Največji delež otrok v šolo prihaja ali peš ali s kolesom iz bližnje okolice. Takšnih učencev je 251, kar znaša 70 % vseh anketiranih učencev (n=360). V šolo se z avtom pripeljejo 104 učenci, kar znaša 29 % anketirancev. Ugotavljava, da največ učencev prihaja v šolo peš ali s kolesom.

3.2 INTERVJU S POLICISTOM

Na pogovor sva povabila šolskega področnega policista gospoda Mira Kneza. Vnaprej sva si zastavila vprašanja, za katera sva sklepala, da nama bodo pomagala pri izdelavi raziskovalne naloge.

Slika 4: Obisk policista

- **Ali so otroci pogosti udeleženci v prometnih nezgodah?**

Otroci so pogosto udeleženci v prometnih nezgodah. Velika večina nezgod je takšnih z lažjimi poškodbami, kjer ni potrebna prisotnost policije. Največ nezgod se zgodi, kadar udeleženci v prometu ne upoštevajo prometnih pravil in ne uporabljajo čelade.

- **Kakšne so najpogostejše nezgode, v katerih so udeleženci otroci?**

Pogosta so odgrnjena kolena in komolci, zvini zapestja in gležnjev, zlomi rok, nog ter tudi poškodbe obraza in zob.

- **Ali pogosto prihaja do kršitev pravil s strani pešcev in kolesarjev? Kakšne so te kršitve?**

Kolesarji so najpogostejši kršitelji cestno prometnih pravil. Dogajajo se naslednje kršitve cestno prometnih pravil: vožnja po nasprotni smeri kolesarske steze, neuporaba kolesarske steze oziroma vožnja po pločniku, vožnja čez rdečo luč, neuporaba čelade ipd. Nezgode na kolesu se včasih zgodijo tudi zaradi vinjenosti kolesarja.

- **Je možna tudi smrtna poškodba pri uporabi kolesa?**

Smrtne poškodbe so možne. Kolesarji so v primerjavi z motoristi ali vozniki avtomobilov v veliko večji nevarnosti, saj so bolj izpostavljeni nevarnosti na cesti.

- **Ali pogosto prihaja do kraje koles?**

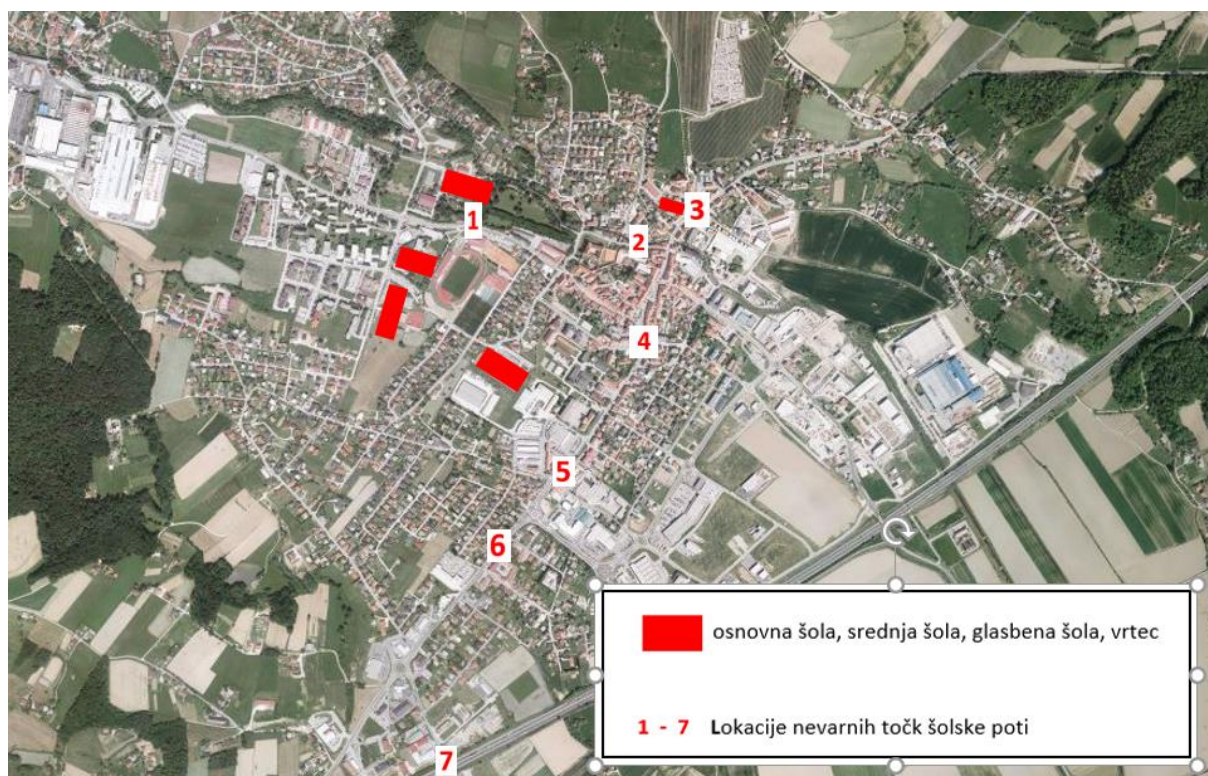
Najpogostejše so kraje koles iz kleti večstanovanjskih hiš, iz garaž, izpred blokov, trgovin in hiš. Ukradena kolesa so večkrat kolesa, ki so višjega cenovnega ranga. Dogajajo se tudi poškodbe koles, ki so na izposajo.

- **Kaj menite o e-skirojih?**

E-skiroji so zelo uporabni, če smo z njimi previdni. So hitri, majhni in tihi, a če nismo pozorni, smo lahko udeleženi v prometni nesreči s težjimi poškodbami.

3.3 RAZISKOVANJE NEVARNIH TOČK ŠOLSKE POTI V SLOVENSKI BISTRICI

V Slovenski Bistrici osnovnošolci potujemo peš, s kolesom ali e-skirojem. Za potrebe raziskovalne naloge sva opravila terensko delo, kjer sva evidentirala nekatere nevarne točke našega mesta.

Slika 5: Mesto Slovenska Bistrica in nevarne točke šolske poti

2. osnovna šola Slovenska Bistrica leži med blokovskim naseljem in centrom mesta Slovenska Bistrica. V okolici šole je Vrtec Otona Župančiča Slovenska Bistrica, Osnovna šola Pohorskega odreda Slovenska Bistrica, Srednja šola Slovenska Bistrica, Glasbena šola Slovenska Bistrica, Impol d.d.. Ob šoli teče prometnica Slovenska Bistrica–industrijska cona Impol. Ta cesta povezuje center mesta, srednjo šolo, vrtec, 2. osnovno šolo Slovenska Bistrica, blokovsko naselje, industrijsko cono Impol. Cesta je prometna in opremljena s pločnikom in kolesarsko stezo. Ob šoli je promet dodatno upočasnjjen s cestnimi grbinami.

Kljub dobrim rešitvam v cestnem prometu se najdejo tudi nevarne točke:

- Ljubljanska cesta je regionalna cesta Maribor–Celje, ki vodi skozi center mesta,
- Partizanska ulica, ki vodi iz centra mesta proti industrijski coni Impol.

Slika 6: Nevarna točka 1

Slika 6 prikazuje križišče med športno dvorano in dvoriščem Osnovne šole Pohorskega odreda Slovenska Bistrica ter grajskim parkom. Ob športni dvorani (na desni) je več gospodarskih dejavnosti, kot je cvetličarna, restavracija s hitro prehrano, tenis igrišča, trgovina Mercator, slaščičarna ipd. Na fotografiji pa je vidna prometnica, ki vodi od podjetja Impol d.d. proti centru mesta.

Križišče je opremljeno s tablo za merjenje hitrosti in s talnimi označbami.

Slika 7: Nevarna točka 2

Slika 7 prikazuje krožišče Partizanske, Grajske in Slomškove ulice. Krožišče je precej majhno in zelo prometno, saj predstavlja glavno prometnico centra mesta proti podjetju Impol d.d, po Slomškovi ulici pa teče promet proti Srednji šoli Slovenska Bistrica in 2. osnovni šoli Slovenska Bistrica in Vrtcu Otona Župančiča Slovenska Bistrica.

Slika 8: Nevarna točka 3

Slika 8 prikazuje priključek Ozke ulice na Trg svobode. Ker je ulica dovolj široka le za avto, je zelo nevarna, saj je tukaj še vhod v Knjižnico Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica ter vhod v Glasbeno šolo Slovenska Bistrica. V Ozki ulici je tudi eden izmed dislociranih oddelkov Vrtca Slovenska Bistrica. Ozka ulica se na Trg svobode priključi s semaforjem. Avtomobili morajo do cestišča zapeljati preko pločnika.

Slika 9: Nevarna točka 4

Slika 9 prikazuje prehod za pešce ob križišču Ljubljanske ulice in Čopove ulice. Ljubljanska ulica predstavlja regionalno cesto Maribor–Celje, ki je zelo obremenjena s tovornim in osebnim prometom. Prehod za pešce je posebej močno obarvan zaradi boljše vidljivosti.

Slika 10: Nevarna točka 5

Slika 10 prikazuje križišče Ljubljanske ulice in Žolgarjeve ulice. Nevaren odsek predstavlja uvoz v Žolgarjevo ulico iz smeri Celja, kjer pogled šoferju zakriva kapelica in lahko se zgodi, da kolesarja ali pešca vidi šele zadnji trenutek.

Slika 11: Nevarna točka 6

Slika 11 prikazuje prehod za pešce na Ljubljanski cesti, ki je regionalna cesta Celje–Maribor. Cesta je močno obremenjena in zato tudi nevarna za pešce ali kolesarje. Ob zmanjšani vidljivosti (megla ali mrak) je prehod za pešce slabo osvetljen.

Slika 12: Nevarna točka 7

Slika 12 prikazuje avtocestni nadvoz na Stepišnikovi ulici. Ta nadvoz povezuje Slovensko Bistrico s krajem Cigonca, ki spada v šolski okoliš 2. osnovne šole Slovenska Bistrica. Ta avtocestni nadvoz nima pločnika ob cestišču in mora pešec hoditi po cestišču. Cesta povezuje kraja Poljčane in Slovenska Bistrica in je prometno zelo obremenjena.

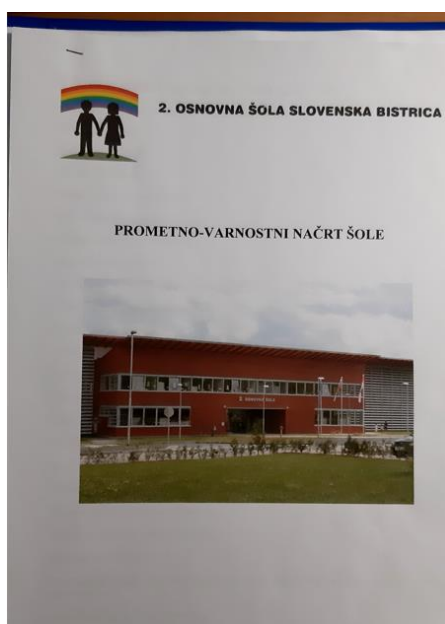
Slika 13: Promet v mestu Slovenska Bistrica

Na zahodu mesta Slovenska Bistrica je trenutno (dokončanje aprila leta 2022) v gradnji obvoznica, ki bo center mesta razbremenila tovornega prometa. S tem se bo posledično zmanjšalo število morebitnih nevarnih točk na poti v šolo, vrtec, glasbeno šolo, na atletski stadion...

Obvoznica bo opremljena s kolesarsko stezo in pločnikom in bo varna za pešce in kolesarje.

3.4 PREGLED PROMETNO VARNOSTNEGA NAČRTA ŠOLE

Vsaka šola mora imeti izdelan varnostno prometni načrt šole. Načrt sva si ogledala in ga po dogovoru z ravnateljico in mentorjem raziskovalne naloge opremila z nekaterimi najinimi dognanji na temo nevarne točke šolske poti. Kasneje smo s šolskim mentorjem prometno varnostni načrt objavila na platformi načrtov šolskih poti. Načrt si je možno ogledati na spletni povezavi. [Domov :: AVP - Načrti šolskih poti \(avp-rs.si\)](#)

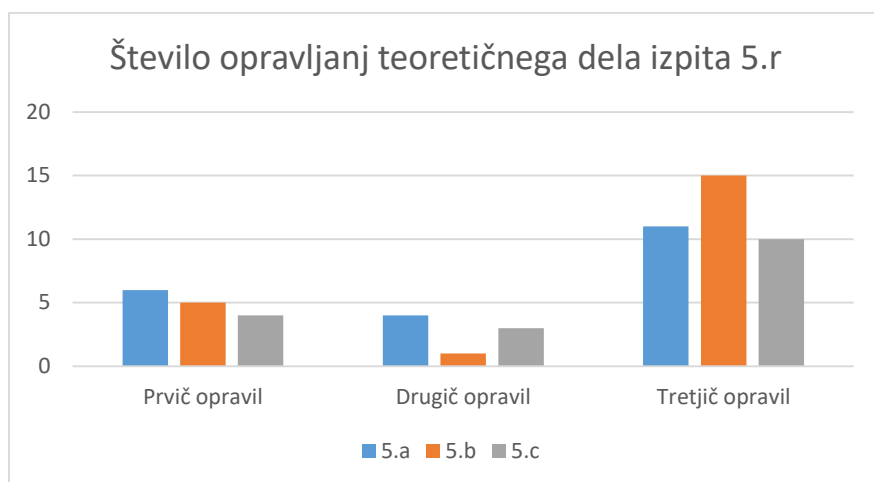
Slika 14: Prometno varnostni načrt 2. osnovne šole Slovenska Bistrica

3.5 KOLESARSKI IZPIT V 5. RAZREDU

Petošolci lahko po opravljenem kolesarskem izpitu začnejo samostojno voziti po cesti, kolesarski stezi...

Do samostojnosti na cesti je dolga pot – opraviti je potrebno kolesarski izpit, težavnost katerega pa je visoka.

Učenci najprej opravljajo teoretični del kolesarskega izpita. Ta se opravlja preko spletne učilnice www.sio.si/kolesar. Po opravljenem teoretičnem delu izpita se s šolskimi kolesi podajo na praktični del kolesarskega izpita. Ta del se začne odvijati spomladi.

Slika 15: tabela opravljanja teoretičnega dela kolesarskega izpita po razredih

Anketirala sva 59 učencev petega razreda 2. Osnovne šole Slovenska Bistrica, ki so opravljali teoretični del kolesarskega izpita. Ugotovila sva, da je 26 % petošolcev (15 učencev) v prvo opravilo teoretični del izpita. Drugi poizkus opravljanja izpita je opravilo 14 % petošolcev (8 učencev). Tretji poizkus je opravilo 63 % (36 učencev).

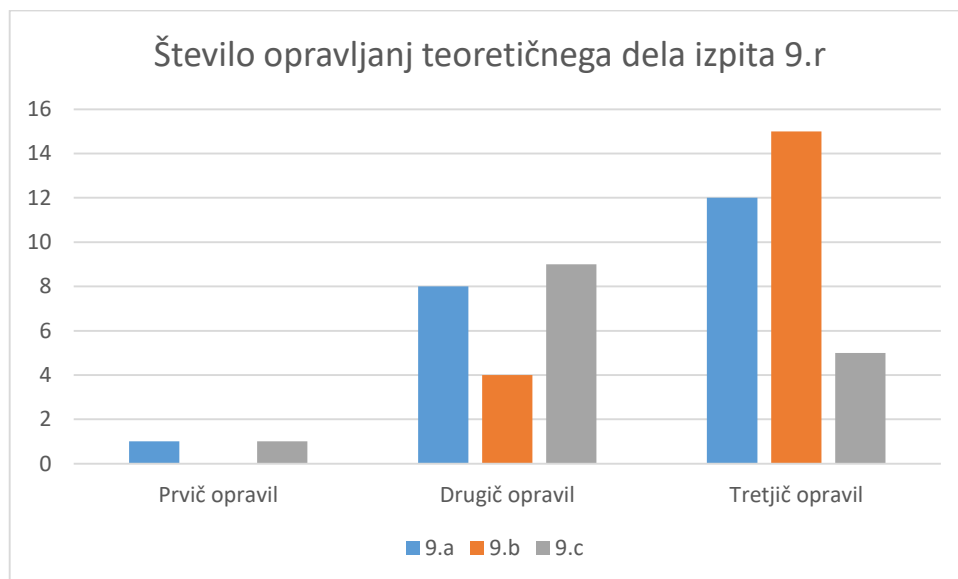
Slika 16: Naloga, ki povzroča največ težav pri opravljanju teoretičnega dela izpita

Po pregledu rešenih kolesarskih izpitov sva ugotovila, da največjo težavo učencem povzročajo naloge, kjer je vključen v nalogo policist.

Po končanem teoretičnem delu kolesarskega izpita, učenci pristopijo k opravljanju praktičnega dela izpita. Praktični del izpita poteka v bližnji okolici šole, kjer se otroci največ zadržujejo. Pri mentorju opravijo tri praktične vožnje po izbrani trasi in izpitno vožnjo.

3.6 PREVERJANJE ZNANJA CESTNO PROMETNIH PREDPISOV V 9. RAZREDU

V devetem razredu nekateri učenci začnejo uporabljati električno kolo, e-skuter, e-skiro ali moped. Prosila sva sošolce, če bi ponovno poskusili opraviti teoretični del kolesarskega izpita. Opravljalo ga je 57 učencev devetega razreda.

Slika 17: Tabela opravljanja teoretičnega dela kolesarskega izpita po razredih

Ugotovila sva, da je veliko usvojenega znanja o cestno prometnih pravilih skozi leta izginilo. Zgolj 4 % vseh devetošolcev (2 učenca) sta v prvem poizkusu opravila kolesarski izpit. V drugem poizkusu je opravilo 37 % (21 učencev) vseh devetošolcev. V tretjem poizkusu pa so izpit opravili še ostali, to je 42 % devetošolcev (24 učencev).

Meniva, da je bil dober eksperiment, ki bi ga morali opraviti vsako leto v obliki ponavljanja in utrjevanja znanja o cestno prometnih pravilih.

3.7 PROMOCIJA VARNOSTI V CESTNEM PROMETU

Naša šola leži ob mestnem jedru, sredi blokovskega naselja, ob več prometnicah. Zaradi tega šola promovira varne poti v šolo, cestno izobražuje učence ter opozarja voznike na otroke na cesti.

- UČENEC POUČUJE

V okviru raziskovalne sva obiskala učence 5. razreda in jim po metodi učenec poučuje prikazala različne vrste prometa, jih opozorila na pasti, ki prežijo na pešce in kolesarje v mestu ter delila z njimi nekaj najinih izkušenj v cestnem prometu.

Slika 18: Učenec poučuje

Učenci so predavanje poslušali z zanimanjem in kasneje postavljali vprašanja.

- DAN ŠOLE

Slika 19: Dan šole

Dan šole obeležujemo v prvem tednu oktobra. Vsebina namenskega dne je vedno posvečena prometni varnosti. Navadno so vsebine obogatene s ponavljanjem cestno prometnih pravil, sodelovanje z AMZS centrom varne vožnje Vransko, sodelovanje z Zavodom vozim. Velik poudarek je tudi na področju lokalnega prometa, saj je ta najbližji osnovnošolcu. Učenci se urijo v vožnji skozi križišča, uporabo simulatorskih očal, se udeležijo različnih predavanj na temo cestno prometnih pravil.

- PLAKAT PROMET V SLOVENSKI BISTRICI

V šoli sva izobesila plakat na temo promet v Slovenski Bistrici. Namen plakata je opozarjati učence na nevarne prometne točke našega mesta.

Slika 20: Plakat na hodniku šole

- PREGLED KOLESA

Vsako leto učenci 5. razreda pred opravljanjem kolesarskega izpita pripeljejo kolo v šolo, kjer jim o opremi kolesa svetuje področni policist.

Slika 21: Izgled poročila o pregledu kolesa.

(Vir: Pridobljeno 2.1.2022 iz [Zapisniki o pregledu kolesa - Agencija za varnost prometa - AVP \(avp-rs.si\)](#))

Policist ima pri pregledu kolesa svetovalno vlogo in lastnikom brezhibnih koles podeljuje nalepke varno kolo.

4 REZULTATI IN RAZPRAVA

V tem poglavju bova potrdila ali ovrgla delovne hipoteze.

H1: Predvidevamo, da so petošolci med opravljanjem izpita za vožnjo s kolesom večinoma uspešni

Ugotovila sva da je od vseh petošolcev na naši šoli, izpit v prvem poizkusu opravilo 26 % učencev (15 učencev). V drugem poizkusu je izpit opravilo 14 % petošolcev (8 učencev). V tretjem poizkusu je izpit opravilo 63 % (36 učencev). Kljub temu da opravljanje kolesarskega izpita ni preprosta naloga, so na koncu vsi učenci opravili teoretični del izpita. Ta hipoteza je potrjena.

H2: Predvidevamo, da obstajajo nevarne točke na šolski poti.

S pomočjo terenskega dela sva raziskala naše mesto in v njem našla sedem morebitnih nevarnih točk šolske poti. Večina nevarnih točk je ob glavni prometnici Maribor–Celje. Večji del nevarnih točk predstavljajo slabo zavarovani prehodi za pešce ali manjkajoči pločniki. Pri intervjuju s področnim policistom pa sva ugotovila, da smo za varnost v prometu odgovorni vsi. Ta hipoteza je potrjena.

H3: Predvidevamo, da ni veliko kršitev v cestnem prometu med kolesarji.

Ugotovila sva, da so kolesarji in vozniki e-skirojev med večjimi kršitelji cestno prometnih predpisov. Najpogostejše kršitve so: vožnja po nasprotni smeri kolesarske steze, vožnja po cesti namesto po kolesarski stezi oziroma vožnja po pločniku, vožnja čez rdečo luč, neuporaba čelade ter tudi vinjenost kolesarja.

Velika večina nezgod je takšnih z lažjimi poškodbami, kjer ni potrebna prisotnost policije. Največ je odrgnjenih kolen in komolcev, zvinov zapestja in gležnjev, zlomi rok, nog ter tudi poškodbe obraza in zob. Ta hipoteza je ovržena.

H4: Predvidevamo, da je e-skiro varna oblika potovanja.

Področni polist meni, da so e-skiroji zelo uporabni, če smo z njimi previdni. So hitri, majhni, okretni, tihi, z lahkoto jim najdemo prostor za parkiranje. Ob upoštevanju cestno prometnih predpisov predstavljajo varna oblika prometa. Ta hipoteza je potrjena.

H5: Predvidevamo, da šola pripomore k varnosti v cestnem prometu.

Med raziskovanjem sva ugotovila, da se na naši šoli organizira veliko dogodkov, ki prispevajo k varnosti v cestnem prometu. Šola organizira namenski dan, ki je posvečen varnosti v prometu, v petem razredu se učenci urijo v teoriji in praksi vožnje s kolesom, ima zapisan načrt šolskih poti, učenci se udeležujejo raznih tekmovanj, kot je varnostno prometna olimpiada... Ta hipoteza je potrjena.

5 ZAKLJUČEK

Ob nastajanju raziskovalne naloge sva se veliko naučila, spoznala nova dejstva, odkrila veliko zanimivih stvari o temi, ki sva jo proučevala, a to še zdaleč ni vse. Veliko vprašanj je še ostalo odprtih, neraziskanih in bi se o njih dalo še podrobneje razpravljati.

V okviru raziskave sva najprej pregledala Zakon o voznikih. Poučila sva se o cestno prometnih predpisih, ki se nanašajo na uporabo kolesa ter e-skiroja. S pomočjo literature sva raziskala kako mora biti opremljeno kolo, da je varno in brezhibno. Sledil je raziskovalni del naloge. Za ta del sva si zastavila pet raziskovalnih hipotez, ki sva jih poskušala dokazati ali ovreči. Pri tem sva ugotavljala, kako prihajajo učenci 2. osnovne šole Slovenska Bistrica v šolo ter intervjuvala področnega policista o najpogostejših napakah, ki jih kolesarji in pešci zagrešimo v prometu. S pomočjo terenskega dela sva raziskala Slovensko Bistrico in evidentirala nekatere nevarne točke šolske poti. Te sva vključila v načrt šolskih poti. Kasneje sva se poučila, kako poteka opravljanje kolesarskega izpita pri petošolcih in katere napake so pri opravljanju najpogostejše. Sošolce iz devetega razreda sva prosila, če ponovno za vajo opravijo kolesarski izpit, saj naju je zanimalo, kakšno je še njihovo znanje. Ugotovila sva, da bi od 55 devetošolcev zgolj dva učenca opravila kolesarski izpit v prvem poizkusu.

V zadnjem delu naloge sva se lotila promocije varnosti v cestnem prometu. Preskusila sva se kot učitelja in petošolcem predstavila svoje ugotovitve. Izdelala sva plakat na temo varnost v prometu in ga izobesila na hodniku naše šole. Raziskala sva tudi šolske akcije za spodbujanje varnosti v cestnem prometu.

Potrdila sva štiri od petih delovnih hipotez. Z rezultati raziskovalne naloge bova na skupni predstavitvi seznanila učence, učitelje in starše 2. osnovne šole Slovenska Bistrica in na ta način poskušala še dodatno predstaviti pomen varnosti v cestnem prometu.

6 VIRI IN LITERATURA

Seznam virov

- Breznik, Peter (2017). Varno kolesarjenje; priročnik. Primotehna, Maribor.
- Slika 1: Brezhibno kolo. Pridobljeno iz Varno kolesarjenje (stran 10). Breznik Peter, (2017). Varno kolesarjenje, interaktivni priročnik. Primotehna, Maribor.
- AVP (2021). E-skiro predstavitev 2021. Pridobljeno iz [AVP - e-skiro predstavitev 2021\(1\).pps \(sharepoint.com\)](#)
- AVP (b.d.). Varno kolo. Pridobljeno 27.1.2022 s [Varno kolo - Agencija za varnost prometa - AVP \(avp-rs.si\)](#)
- **Uredništvo Ringaraja.net. Pridobljeno 27.1.2022 s [Varen pešec – koristni nasveti - Cestno prometni predpisi - Ringaraja.net](#)**
- AVP (b.d.). Izgled poročila o pregledu kolesa. Pridobljeno 27.1.2022 s [Zapisniki o pregledu kolesa - Agencija za varnost prometa - AVP \(avp-rs.si\)](#)

Seznam slik

- Slika 1: Brezhibno kolo
- Slika 2: Kolesarska čelada
- Slika 3: Grafikon prihoda učencev do 2. osnovne šole Slovenska Bistrica
- Slika 4: Obisk policista
- Slika 5: Mesto Slovenska Bistrica in nevarne točke šolske poti
- Slika 6: Nevarna točka 1
- Slika 7: Nevarna točka 2
- Slika 8: Nevarna točka 3
- Slika 9: Nevarna točka 4
- Slika 10: Nevarna točka 5
- Slika 11: Nevarna točka 6
- Slika 12: Nevarna točka 7
- Slika 13: Promet v mestu Slovenska Bistrica
- Slika 14: Prometno varnostni načrt 2. osnovne šole Slovenska Bistrica
- Slika 15: tabela opravljanja teoretičnega dela kolesarskega izpita po razredih
- Slika 16: Naloga, ki povzroča največ težav pri opravljanju teoretičnega dela izpita
- Slika 17: Tabela opravljanja teoretičnega dela kolesarskega izpita po razredih
- Slika 18: Učenec poučuje
- Slika 19: Dan šole
- Slika 20: Plakat na hodniku šole
- Slika 21: Izgled poročila o pregledu kolesa.